

၂၀၁၂ ခုနှစ်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံအပေါ်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဘာသာရေးလွှတ်လပ်ခွင့်အစီရင်ခဲ့ဘာ

အကုန်းချုပ်

မြန်မာနိုင်ငံဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံပေါက ဘာသာရေးလွှတ်လပ်ခွင့်အတွက် ကန်သတ်ထားသော အခွင့်အရေးများဖြင့် ပြုလုပ်နေးပေးသည်။ သို့သော် ထိုအခွင့်အရေးများကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံပေါကတွင် ပါရှိသော အခန်းအချို့ အခြားသော ဥပဒေများနှင့် ပေါ်လစီများက တဖန်တင်းကျပ်ထားပါသည်။ ယင်းတေးကျပ်မှုများကို လက်တွေ့အားဖြင့် အစိုးရက ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဤနှစ်အတွက် အစိုးရ၏ ဘာသာရေးလွှတ်လပ်ခွင့် လေးတေးလိုက်နာမှသည် သိသာထင်ရှားစွာ တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုမရှိခဲ့ပေး။ အစိုးရသည် နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို အတော်အတန် အကောင်အထည်ဖော်၍ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် လူအခွင့်အရေးများစွာကို ပိုမိုလေးစားလာသည်ဟူသော ရလဒ်ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ အစိုးရသည် ဘာသာရေးလွှတ်လပ်ခွင့်ကို ကာကွယ်သော အခွင့်အရေးအား လေးစားရန်သို့တဲ့မှုများ ဆက်ရို့နေစဉ်အတွက် ယုံကြည်ကိုကွယ်မှုဆိုင်ရာ တွေ့ဆုံးဆွေးနွေးမှုကို ဆက်လက်၍ ထောက်ပံ့ခြင်းနှင့် အချို့သောအပြည့်ပြည့်ဆိုင်ရာ အသိုင်းအစိုင်းအဖွဲ့ဝင်များနှင့် အပြည့်ပြည့်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစဉ်းများကို လူနှစ်းစုတိုင်းရင်းသားများ နေထိုင်ရာဒေသများသို့သွားရောက်ရန် ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ဤနှစ်အတွက် အစိုးရသည် နိုင်ငံရေးလွှပ်ရှားမှုများကြောင့် ဖော်ဆိုထိန်းသိမ်းခြင်းခံခဲ့ရသော ဗုဒ္ဓဘာသာ သံယာ ၁၀၄ ပါးစာလေးကို ပြန်လွှတ်ပေးခဲ့သည်။ သံယာအများစုမှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာအတွက် ဒီမိုကရော်အရေးထောက်ခံဆန္ဒပွဲများကို အကြမ်းဖက်ဖြို့ခြင်းခံရပြီးနောက် ဖော်ဆိုခြင်းခံရသူများပါဝင်သည်။

ရှိုင်ပြည်နယ်တွင် ၆၇နှစ်အတွင်းက ဖြစ်ပွားခဲ့သော လူမျိုးရေးပဋိပက္ခတွင် အချို့သောဒေသဆိုင်ရာအစိုးရ အာဏာပိုင်များပါပါဝင်ပတ်သက်ခဲ့ကြပြီး အစွဲလာမ်ဘာသာဝင် ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများကို ပစ်မှတ်ထားခဲ့ကြသည်ဟု အစိရင်ခံစာအရသိရသည်။ အစိုးရသည် အမိကအားဖြင့် တိုင်းရှင်းသားလူနည်းစုများနေထိုင်ရာ ဒေသအတွင်း အချို့သောဘာသာရေးဆိုင်ရာ လှိုင်ရှားစောင်ရွက်မှုများကို တင်းကျပ်မှုများဖြင့် ထိန်းချုပ်ထားပြီး အခြားဘာသာများထက် ထောရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာကို တက်ကြော့မြင့်တင်ပေးခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ် ဘာသာကူးပြောင်းခြင်း၊ သို့မဟုတ် လိုက်နာခြင်းသည် အစိုးရအရာရှိကြီးများနှင့် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိကြီးများ ရာထူးတိုးတက်ဖို့အတွက် ရေးသားဖော်ပြုမထားသော လိုအပ်ချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ အစိုးရသည် အချို့သော ဗုဒ္ဓဘာသာသံပုံတော်များ၏ နိုင်ငံရေးလှပ်ရှားမှုများနှင့် ဖော်တော်ပြောဆိုမှုများကို တင်းကျပ်ခြင်းပြုခဲ့သည်။ ဘာသာရေးလှပ်ရှားမှုများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများသည် လွှတ်လပ်စွာဖော်တော်ပြောဆိုခွင့်၊ လွှတ်လပ်စွာ သင်းပင်းစွဲစည်းခွင့်နှင့် လွှတ်လပ်စွာစွဲဝေးခွင့်တို့ကို တင်းကျပ်ခြင်းခံနေရသည်။ အစိုးရသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ အပါအဝင် အချို့သော အဖွဲ့အစည်းများ၏ အစည်းအဝေးများနှင့် လှပ်ရှားမှုများတို့ ဆက်လက်စောင့်ကြသူ့ခဲ့သည်။

လူအဖွဲ့အစည်းအတွင်း ကျိုးလွန်စောက်ခြင်းများနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းတို့သည် ရောယ်ကုန်မျိုးနှင့်စုနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ချိတ်ဆက်အဖွဲ့များ၊ ယုံကြည်မှု သိမဟုတ် ကျင့်ကြံမှုတိအပေါ် အခြေခံ၍ ဖြစ်ပွားနေသည်။ ရေးပဝေသဏီကတည်းက ဖြစ်ပွားလာသော မှုဆလင်ရှိဟင်ဂျာနှင့် ပုဒ္ဓဘာသာရရှင်တိအကြား လူမှုရေးတင်းမှုမှုများကြောင့် နွှန်နှင့် အောက်တိဘာအတွင်း အကြမ်းဖက်ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားခဲ့ရာ ခန်းမှန်းခြေလူပေါင်း ၂၂၀၀ ဦး အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်ဟု ကြေညာခဲ့သည်။ ထိဖြစ်စဉ်ကြောင့် လူဦးရေ ၁၀၀,၀၀၀ကျော်ကို ရွှေပြောင်းနေထိုင်စေခဲ့ပြီး မတူသော လူမျိုးအပ်စု နှစ်စုကို ခွဲခြားထားရှုံးခဲ့သည်။ အောက်တိဘာအတွင်းက ဖြစ်ပွားခဲ့သော ဒုတိယ အကြမ်းမြောက် လူမျိုးရေးပဋိပက္ခအတွင်း ရိုဟင်ဂျာနှင့် ကွဲပြားခြားနားသော တိုင်းရင်းသားမှုဆလင်များဟု တရားဝင်သတ်မှတ်ခြင်းခံရသော ကမန်လူမျိုးများ၏ရှားသည် မီးရှုဖျက်ဆီးခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ခန်းမှန်းခြေ ကမန်မှုဆလင် ၃,၀၀၀ ဦးမှာ တိုက်ခိုက်ခဲ့ခဲ့ရသည်။ ဤဖြစ်ပုံသည် ယောကုအေားဖြင့် ရိုဟင်ဂျာများကို ရည်ရွယ်တိုက်ခိုက်ရုံသာမက အခြားမှုဆလင်များကိုလည်း ရည်ရွယ်ခဲ့ကြောင်း ညွှန်ပြနေသည်။ အတိအကျအားဖြင့် လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားမျိုးနှင့်စုနှင့်များနှင့် ပြည်နယ်များတွင် ပုဒ္ဓဘာသာဝင်အများစုနှင့် ခရစ်ယာနှုန်းမှုဆလင် လူနည်းစုတို့အကြား တင်းမှုမှုဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသည်ဟု အစီရင်ခံခဲ့ရမှားအရ သိရပါသည်။

အမေရိကန်အစိုးရသည် ဘာသာရေးလွှတ်လပ်ခွင့်အတွက် လူအဖွဲ့အစည်းကဏ္ဍအသီးသီးနှင့် ထောက်ခံဆွေးနွေးပြောဆိုခဲ့သည်။ အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများတွင် အစိုးရအောက်ပိုင်များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလနိုင်ငံသားများ၊ ပညာရှင်များ၊ သံတမန်များနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် သတင်းမီဒီယာကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ပါသည်။ အမေရိကန်အစိုးရအရာရှိများသည် ရရှိပြည်နယ်နှင့် အခြားသော တိုင်းရင်းသားဒေသများရှိ အခမ်းအနားကျင်းပရန်ရာများသို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။ ဒေသဆိုင်ရာ အင်န်ရှိခိုင်များနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ခေါင်းဆောင်များအား ကုည်းထောက်ပံ့ပိုင်း ငါးအရာရှိများက ကမ်းလှမ်းခဲ့သည်။ အဆိုပါ အထောက်အပံ့များတွင် အသေးစားအထောက်အပံ့များနှင့် လေကျင့်မှုသင်တန်းအစီအစဉ်များနှင့် တသီးတွေးဖြစ်နေသော လူအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အင်န်ရှိခိုင်များနှင့် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များထံသို့ သတင်းအချက်အလက်များ လက်ဆင့်ကမ်းခြင်းတို့ပါဝင်ပါသည်။ ၁၉၉၉ ခုနှစ်ကတည်းက အမေရိကန် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးက မြန်မာနိုင်ငံကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ လွှတ်လပ်ခွင့်ကို အလွန်အမင်းချိုးဖောက်ခြင်း သို့မဟုတ် ကျူးလွှန်စောက်ခြင်းများ ရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ် ၂၅၈၈၄ မြန်မာနိုင်ငံကို အထူးစိုးရိမ်ရသောနိုင်ငံအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းကို ပြန်လည်သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် မြန်မာအစိုးရ၏ နိုင်ငံရေးနှင့်ပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ၏ တုန်ပြန်သောအနေဖြင့် စီးပွားရေးပိတ်ဆိုမှု အတော်များများကို ဖြေလျှော်ပေး ခဲ့သော်လည်း ဘာသာရေးဆိုင်ရာလွှတ်လပ်ခွင့်ကို ချိုးဖောက်ကျူးလွန်နေမှုများကြောင့် အမေရိကန်အစိုးရက သီးခြားစီးပွားရေးပိတ်ဆိုမှုများကို မြန်မာနိုင်ငံအပေါ်ချမှတ်ထားရှိခဲ့ဖြစ်သည်။

အပိုင်း(၁) ဘာသာရေးဆိုင်ရာယဉ်ကြည်ကိုကွယ်သူအရေအတွက်ဖော်ပြချက်

၁၉၈၈ ခုနှစ်ကတည်းက သန်းခေါင်စာရင်း ကောက်ယူမှုမရှိခဲ့သော်လည်း ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်အစိုးရ ရင်းမြစ်တစ်ခုက ခန်းမှန်းရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်းလူဦးရေမှာ ၅၇,၅၈၄,၇၀၀ ဦးရှိကြောင်းဖော်ပြသည်။ ထောရိဒါဒုပ္ပဒ္ဒဘာသာလွှမ်းမိုးသောနိုင်ငံဖြစ်သည်။ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များ (အခြေခံအားဖြင့် နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များ၊ ရိမ်နှစ်ကိုသလစ်များ၊ အက်လိကန်များနှင့်အတူ အခြားပရိတ်ကိုစတင့်ရိုက်းထော်မှုများ၊ အစွဲလေမ်းဘာသာဝင်များ၊ ပရိတ်မှုများ၊ အစွဲလေမ်းဘာသာဝင်များ၊ တရာတ်ရိုးရာအတိုင်းကိုကွယ်ကြသူများနှင့် တိုင်းသားရုံးရာမှုများ၊ အစွဲလေမ်းဘာသာဝင်များ၊ တရာတ်ရိုးရာအတိုင်းကိုကွယ်ကြသူများနှင့် တိုင်းသားရုံးရာများသို့ ပေါ်လေ့ရှိခဲ့သော်လည်း အမိုက်လူနည်းစုဘာသာရေးအပ်စုများတွင် ပါဝင်ကြသည်။ အချို့သော ရင်းမြစ်များက ဖော်ထုတ်တင်ပြရာတွင် ခန်းမှန်းခြေအားဖြင့် စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် ပုံစံဘာသာကိုကွယ်သူများဟုဆိုသည်။ ယင်းမြစ်များအပ်စုအတွက် ကျူးဘုရားရှိခိုးကြောင်းတစ်ကြောင်းရှိပါသည်။ သို့သော် ကျော်ကြောင်းတိုင်ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်တစ်ဦးမှုမရှိပါ။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ကွဲပြားသော ပျီးနွဲယူစုံများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး သိသာထင်ရှုံးသော အပြန်အလုန်အမို့သံပြုခြင်းကို ပျီးနွဲယူစုံမှုနှင့် ဘာသာရေးနှစ်ခုကြားတွင် တွေ့ရသည်။ အမိုက်ပမာဏတိုင်းရင်းသားအပ်စုနှင့် ရှမ်းမှုနှင့် မွန်လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားအပ်စုများတွင် တောင်အာရုံးနှုန်းဖြစ်သည်။ အစွဲလေမ်းဘာသာကို ရှိခိုင်ပြည်နယ်နှင့် ရန်ကုန်၊ ရောဝတီ၊ မကွဲ့နှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးများတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန်စွာ ကိုကွယ်ကြသည်။ ထိုဒေသများတွင် မြန်မာအချို့အစိန်းရုံးရာတိုင်းရင်းသားများ၊ ဘာဗိုလ်တိုင်းရင်းသားများ၊ ကမန်တိုင်းရင်းသားနှင့် ရိဟန်ဂုဏ်တိသည် အစွဲလေမ်းဘာသာကို ကိုကွယ်ကြသည်။ တရာတ်ရိုးရာမှုများသည် ယေဘုယျအားဖြင့် တရာတ်ရိုးရာမှုများကို ပြုလုပ်ကြသည်။ တောင်ပေါ်

ဒေသများရှိ တိုင်းရင်းသားအုပ်စုငယ်များကြားတွင် တိုင်းရင်းသားရှိုးရာယုံကြည့်မှုများကို ကျယ်ပြန်စွာ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ကြသည်။

အပိုင်း(j) ဘာသာရေးနိုင်ရာလွတ်လပ်မှုကို အစိုးရ၏ လေးစားလိုက်နာမှုအဆင့်
တရားညပဒေ / မူဝါဒဘောင်

အစိုးရအသီအမှတ်ပြခြင်းကိုခံယူပြီး လိုက်နာသူဘာသာရေးအုပ်စုအများစုမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် မိမိတို့ ရွေးချယ်ရာနေရာတွင် ဝတ်ပြခွင့်ရှိသည်။ သို့သော အစိုးရသည် အချို့သော ဘာသာရေးလုပ်ရှုံးမှုများကို တင်းကျပ်မှုများဖြင့် ချမှတ်ခဲ့ပြီး ဘာသာရေးဆိုင်ရာ လွှတ်လပ်ခွင့်ကို ရုံဖွန်ခံစိုသလို ကန္တသတ်သည်။ ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကို ဆန်ကျင်သော ဥပဒေများကို ၁၉၈၂ ခနှစ် နိုင်ငံသားဖြစ်မှု ဥပဒေအရ အသီအမှတ်ပြခြင်းမခံရသော တိုင်းရင်းသားမျိုးစွဲ၏အုပ်စုများအတွက် အသုံးမချခဲ့၍ ဥပမာအားဖြင့် ရနိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းရှိ ရှုဟင်ဂျာလူမျိုးများဖြစ်သည်။

ჭွေစည်းပုံအခြောပဒေ၏ ပုဒ်မ-၃၄ တွင် နိုင်ငံသားတိုင်းသည် မိမိတို၏ ယုံကြည်ရာကို လွတ်လပ်စွာယူဆနိုင်ခွင့်နှင့် ဘာသာရေးကို လွတ်လပ်စွာကို ကွယ်ခွင့်၊ အများပြည်သူလိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းအကျဉ်းစာရိတ္ထ သို့မဟုတ် ကျိုးမာရေးနှင့် အခြားပြဋ္ဌာန်းထားသော အခွင့်အရေးဆိုင်ရာတိုကို အညီအမျှစဲစားခွင့်ရှိသည်ဟု ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ပုဒ်မ-၃၅၄ တွင် နိုင်ငံသားတိုင်းသည် အကယ်၍ ဥပဒေများ၊ ပြည်ထောင်စုလုပ်ခြံရေးအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေများ၊ တရားဥပဒေစိုးမှုမှ အတူတက္ကနေထိုင်ကြသော လူမျှုံးစုများအတွင်း ပြုမှုများ၊ ပြည်မြိမ်ရေး၊ သို့မဟုတ် အများပြည်သူလိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းဥပဒေနှင့် အကျဉ်းစာရိတ္ထကို မဆန်ကျင်ပါက လွတ်လပ်ခွင့်ရှိစေရမည်ဟု ဖွင့်ဆိုထားသည်။ ဘာသာရေးနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းယဉ်ကျေးမှုများကို ထုတ်ဖော်ခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးအောင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် တိုင်းရှင်းသားလူမျှုံးတစ်စုနှင့် အခြားတစ်စုတိုကြား သို့မဟုတ် တိုင်းရှင်းသားလူမျှုံးများနှင့် အခြားယဉ်ကြည်ကို ကွယ်မှုများကြား ဆက်ဆံရေးများတွင် တစ်ဖက်သားကို မထိခိုက်စေရဟု ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

အခြေခံပဒေသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ဘွဲ့ထူးအသီးသီး (ဥပမ ခရစ်ယန်ဘုန်းတော်ကြီးများ၊ ပုံချွေဘာသာရဟန်းတော်များနှင့် သီလရှင်များ) ရရှိထားသော ဘာသာရေးအကျိုးဆောင်ရွက်သူများ ရွေးကောက်ပွဲယဉ်ပြုပြင်ခြင်းကို တားမြစ်ထားသည်။ ထိုပြင် ဖွံ့ဖြိုးပုံအခြေခံ ပုံပြင်ခြင်းသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာဘွဲ့ထူးအသီးသီးရရှိထားသော သာသနပြဿနာများကို မဲပေးခွင့်မပြုပါ၍ တားမြစ်ထားသည်။ ပိုမ-၃၆၄ က နိုင်ငံရေးအလိုင်း ဘာသာရေးကို ခုတ္တုံးလုပ်ခြင်းအား တားမြစ်သည်။ ထိုပြင် နိုင်ငံရေးလုပ်ရှုံးမှုများနှင့် တိုင်းရင်းသားမျိုးနှင့်ဖုန်းများအပေါ် တင်းကျပ်မှုပြုထားခြင်းသည် ဘာသာရေးလုပ်ခွင့်ကို ဆိုးသက်ရောက်စေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံတော်ဘာသာအဖြစ် ကြေညာခြင်းမရှိသော်ပြားလည်း ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ-၃၆၁ တွင် အထိရသည့် ပုံစံဘာသာကို ပြည်ထောင်စုအတွင်းရှိ နိုင်ငံသားအများစု၏ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ရာဘာသာအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုသည်။ အထိရသည့် ဆက်လက်၍ ထေရဝါဒပုံစံဘာသာကို ပိုမိုးစားပေးကြောင်းပြသရာတွင် အာဏာပိုင်များမှတစ်ဆင့် အထောက်အပံ့ပေးခြင်း၊ ပြန်ပွားစေ ခြင်းကို ဆောင်ရွက်သည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဘုန်းကြီးကျောင်းများ၊ ဘုရားများကို လူဒါန်းဆောက်လပ်ခြင်း၊ ပုံစံဘာသာ ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေးကျောင်းများကို အားပေးခြင်းနှင့် ပုံစံဘာသာ သာသနပြုလုပ်ငန်းများကို အထောက်အပံ့ပေးခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ-၃၆၂ ကလည်း ခရစ်ယာန်ဘာသာ၊ အစွဲလာမ်ဘာသာ၊ ဟိန္ဒာဘာသာနှင့် ရေမြေတော်တော်ကို အမို့ပြ ကိုးကွယ်ခြင်းတို့ကို ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ စတင်အသက်ဝင်သည့်နေ့မှစ၍ ကိုးကွယ်ရာဘာသာများဟု အသိအမှတ်ပြုသည်။

အစိုးရသည် ဗုဒ္ဓဘာသာသံပူးတော်များ၏ နိုင်ငံရေးလုပ်ရားမှုများနှင့် ထုတ်ဖော်ပြောကြားခြင်းကို တင်ကျပ်ထားသော်လည်း အချို့သောသံပူးတော်များသည် အဆိုပါ ထိန်းချပ်မှုကို တွန်းလုန်ခဲ့ကြသည်။ အစိုးရသည် နိုင်ငံတော်မှ အသိအမှတ်ပြုထားသော ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းဆိုင်ရာ အမိန့်ကြည်းစာ ဂုံးခုက လွှဲ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းကြီးများ၏ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းကိုမဆို ဘဇ္ဇဝ ပြည့်နှစ်

သံယူအစည်းအရှုံးဆိုင်ရာဥပဒေကိုအခြေခံ၍တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသည်။ ဤတားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်းအပေါ်ချို့ဖောက်ပါက ချက်ချင်းလူဝတ်လဲစေခြင်းနှင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေအရ ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်းတိုကို ချက်ချင်းဆိုသလို စီရင်ခံရနိုင်သည်။ အဆိုပါအမိန့်ကြေညာစာ ကိုခုက္ခာသံယူတော်များက ရွှေးချယ်တင်မြောက်ထားသော သံယူများပါဝင်သည့် သံယူမဟာနာယကအဖွဲ့ထံသိတ်ပြပြီးဆောင်ရွက်စေသည်။

သာသနာတော်တည်တဲ့ပြန်ဗျားရေး (ဗုဒ္ဓအဆုံးအမ) အတွက် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနက အစိုးရနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာသံယူများနှင့် ကျောင်းများကြား ဆက်ဆံရေးကို ကြိုးကြပ်ပေးသည်။ အစိုးရသည် ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးမြို့တို့တွင်ရှိသော နိုင်ငံတော်သံယူတော်သို့လိုလဲ နှစ်ခုအား ဆက်လက်ထောက်ပံ့နေသည်။ အဆိုပါတော်သို့လိုနှစ်ခုတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာသံယူများအား သံယူမဟာနာယကအဖွဲ့ကို ကန်သတ်ထားသောစည်းမျဉ်းအောက်တွင် သင်ကြားပေးသည်။ ရန်ကုန်မြို့မြို့ ဘဇ္ဇာ ခုနစ်တွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော နိုင်ငံတော်က ထောက်ပံ့ထားသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထောရိဒုပ္ပါဒ္ဓဘာသာ သာသနာပြုတော်သို့လိုလဲသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ အသိပညာပဟုသိတော်များကို ကျော်အဝန်းရှိလှများသိစေလိုသော ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုထားရှိသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ အသိပေးပညာများကို အစိုးရမှုလတန်းကျောင်းများအားလုံးတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် သင်ရှိုးညွှန်းတန်းများတွင် တစ်စီတ်တစ်ဒေသအဖြစ် ပါဝင်သင်ကြားနေဆဲဖြစ်သည်။ အဆိုပါကျောင်းများရှိ ကျောင်းသားများသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ ပိုချက်ကို မရွှေးချယ်ဘဲနေဆိုကြသည်။ သို့သော ကျောင်းသားအားလုံးသည် နေစဉ် ဘရားရှိခိုးဝတ်ပြုရန်လိုအပ်သည်။ အချို့ကျောင်းများ သို့မဟုတ် ဆရာများသည် ဘရားရှိခိုးဝတ်ပြုနေစဉ်အတွင်း မူဆလင်ကျောင်းသားများကို အတန်းတွင်းမှ ထွက်ခွာပေးခွင့်ပြုနိုင်သည်။ သို့သော ယင်းမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်သော ကျောင်းသားများအတွက် တိတကျကျကင်းလွတ်ခွင့်ပေးခြင်းမျိုးတော့ မဟုတ်ခဲ့။

ဉာဏ်အတွင်း အစိုးရသည် သတင်းမီဒီယာအပ်စုနှင့် စာအပ်ထုတ်ဝေခြင်းလုပ်ငန်းအများစုအတွက် ကြိုတင်ထုတ်ဝေခွင့် ဆင်ဆာတည်းဖြတ်မှုကို ဖြေလျှော့ပေးခဲ့သည်။ ယင်းတွင် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ပုနိုင်ထုတ်ဝေခြင်းလုပ်ငန်းအပြီး ဆင်ဆာတည်းဖြတ်မှုနှင့် စိစစ်မှုကို သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနက ဆောင်ရွက်နေဆဲဖြစ်သည်။ မူဆလင်ဗုဒ္ဓ ခရစ်ယာန်အပ်စုအများစုက အစိုးရသည် ပုနိုင်ထုတ်ဝေခြင်းအတွက် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ရေးသားထားချက်များကို ကြိုတင်တင်ပြန် မလိုအပ်တော့ကြောင်း ဆိုသော်လည်း ကချင်ပြည်နယ်အတွင်း၌မှ ဤသို့မဟုတ်ဟု ဖော်ပြုသည်။ တိုင်းရင်းသားဘာသာစကားများဖြင့် ဘာသာပြန်ဆိုထားသော ကိုရန်ကျမ်းစာနှင့် သမ္မတကျမ်းစာတင်သွင်းခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ ရာဇ်ဝတ်မှုပြောက်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းသော ပုဂ္ဂမ မရှိသော်လည်း အချို့နေဆဲဖြစ်သည်ဟု အစိုင်အစာများအရသိရသည်။

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများသည် အစိုးရထံတွင် မှတ်ပံ့တ်ပုန်မလိုအပ်သော်လည်း ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆုံးအမ သင်ကြားခြင်းသို့မဟုတ် အလူဗျာအန်ပြုခြင်းစသည့် လူပုံရှားမှုများအတွက်ကိုမှ အစိုးရထံမှခွင့်ပြုချက်ရယူရမည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်သော အခြားဘာသာဝင်ဘုန်းကြီးများ၏ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စည်းရုံးသိမ်းသွင်းခြင်းအလုပ်ကို အားမပေးပေး။ ရုံးနှစ်ရုံခံဆိုသလို အဆိုပါဘာသာရေးဆွဲတရားများကို ဆင်ဆာတည်းဖြတ်လေ့ရှိသည်။ ယင်းတင်းကျပ်မှုများသည် အချို့သော ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းခွဲများနှင့် အစွဲလာမ်ဘာသာအပ်စုများကို အများဆုံးသက်ရောက်သည်။ ယခင်ကကဲ့သို့ အစိုးရသည် ပြည်ပမှ သာသနာပြုအဖွဲ့များကို နှင့်ထုတ်မပစ်တော့ဘဲ ယခုအပါတွင် အချို့သောပြည်ပမှ သာသနာပြုအဖွဲ့များကို သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ဤသို့လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ပြည်ဝင်ခွင့်ပို့မာတော်မြို့တွင် ဖြည့်ဝွှက်ရသောစာရွက်စာတမ်းများနှင့် အချို့သောရုံးဌာနဆိုင်ရာ လျှောက်လွှာများတွင် နိုင်ငံသားများ၏ ကိုဂွယ်ရာဘာသာကို ထည့်သွင်းဖော်ပြန့် လိုအပ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း

နိုင်ငံသားစီစစ်ရေးကတ်ဟုခေါ်ဆိုသော အစိုးရကထုတ်ပေးသည့် အမျိုးသားမှတ်ပံ့တ်ကတ်များကို နိုင်ငံသားများနှင့် သံယူများက ကိုင်ဆောင်ထားရန်လိုအပ်သည်။ ယင်းကတ်ပြားများကို ကိုင်ဆောင်သူသည် နိုင်ငံဝန်ထမ်းဖြစ်ခွင့်ရရန်နှင့် နိုင်ငံသားဖြစ်ပြုမှုကို သက်သေအထောက်အထားပြရန်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ အမှတ်အသားပြုကတ်ပြားများသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ချိတ်ဆက်ဌာနခွဲများနှင့် မျိုးနွယ်စုရိုးမြို့ကြားခဏည်ပြနေသည်။ သို့သေားကတ်ပြားများကို ကတ်ပြားပေါ်တွင်ရှိသော ကတ်ပြားကိုင်ဆောင်သူ၏ကိုဂွယ်ရာဘာသာကို ဖော်ပြုရသောစာရွက်စာတမ်းများကို တော့ခွဲခြင်းမျိုးမျိုးရှိရှိပါ။ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်လျှောက်ထားရာတွင် ဖြည့်စွှက်ရသောစာရွက်စာတမ်းများနှင့် အချို့သောရုံးဌာနဆိုင်ရာ လျှောက်လွှာများတွင် နိုင်ငံသားများ၏ ကိုဂွယ်ရာဘာသာကို ထည့်သွင်းဖော်ပြန့် လိုအပ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း

နိုင်ကူးလက်မှတ်တွင်မူ ကိုင်ဆောင်သူ၏ ကိုးကွယ်ရာဘာသာကို ဖော်ပြခြင်းမပြပါ။ တိုင်းရင်းသားမျိုးနှယ်စုဝင်အများအပြားနှင့် လူနည်းစု ကိုးကွယ်သောဘာသာများ၏ ဘာသာဝင်များ အထူးသဖြင့် မူဆလင်များသည် အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ကတ်ပြားရရှိရန်အတွက် ပြဿနာပေါင်းများစွာကိုရင်ဆိုင်နေကြရသည်။

အစိုးရသည် အောက်ဖော်ပြပါ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အားလပ်ရက်များကို အမျိုးသား အားလပ်ရက်များအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးသည်။ တပေါင်းလပြည့်နေ့၊ လေးရက်ကြာ သကြံနှုန်း(ရေသက္ကာပွဲတော်) အားလပ်ရက်၊ ပုံစံဘာသာနှစ်ဆန်းတစ်ရက်၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့၊ ဝါဆိုလပြည့်နေ့၊ သီတင်းကျော်လပြည့်နေ့၊ တန်ဆောင်မှန်းလပြည့်နေ့နှင့် ခရစ္စမတ်နေ့တို့ ဖြစ်ကြသည်။ အစိုးရသတ်းစာများသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ဒေဝါလီနေ့နှင့် ဘဏ္ဍာရီးအိုင်နေ့တို့ကို ကြော်ပေးလေ့ရှိပြီး အဆိုပါနေ့များတွင် အစိုးရရုံးများကို အားလပ်ရက်အဖြစ် ပိတ်ပေးသည်။

အစိုးရ၏ကျင့်သုံးပုံများ

ဘာသာရေးလွှာတ်လပ်ခွင့်ကို ကျူးလွှန်တော်ကားခြင်းနှင့်ပတ်သက်သော အစိုင်ခံစာများရှိခဲ့ပါသည်။ ငါးတို့အထဲတွင် အကြော်းချွင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်သော အစိုင်ခံစာများပါဝင်ပါသည်။ မြန်မာစစ်တပ်အာဏာပိုင်များက တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများနေထိုင်ရာဒေသများရှိ ဝတ်ပြေကျောင်းများအတွင်းတွင် လိုင်ပိုးဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မူ ကျူးလွှန်ခဲ့ကြောင်းကို ဖော်ပြသော အစိုင်ခံစာများလည်းရှိခဲ့သည်။ အစိုးရသည် ထိမြန်မာစစ်တပ်အာဏာပိုင်များ ကျူးလွှန်မှန်းနှင့်ပတ်သက်၍ အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ မေတ္တာင် မြန်မာသတ်းရင်းမြစ်တစ်ခု၏ အစိုင်ခံစာအရ မေခြဲမြစ်ပေါ်တွင် တည်ဆောက်မည့် ချို့ဖွေရေအားလှုပ်စစ်စီမံကိန်း အနီးတွင်ရှိသော တရာ့-မြန်မာနယ်စပ်မြှုဖြစ်သည့် ပန်ဝါအနီးရှိ မွန်မြတ်သော ခရစ်ယာနှစ်ဘုရားရှိခိုးကျောင်း အဆောက်အအုံအတွင်း ခရစ်ယာနှစ်ဘာသာဝင်အမျိုးသမီးတစ်ဦးအား အုပ်စုလိုက် မူဒိမ်းကျင့်ခြင်းနှင့် ကြောရည်စာ ညည်းပန်းနှင့်စက်ခြင်းပြုခဲ့သည်ဟု သိရသည်။ ကချင်အဖျိုးသမီးများဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ အဆိုအရ စစ်သား ၁၀ ဦးခန်းသည် ထိအဖျိုးသမီးအားရှိက်နော်ခြင်း၊ စားဖြင့်ထိုးခြင်းနှင့် မူဒိမ်းပြုကျင့်ခြင်းတို့ကို သုံးရက်ကျော်ကြာအောင် ကျူးလွှန်ခဲ့ကြသော်လည်း အပြစ်ပေးအရေးယူခြင်း မခံခဲ့ရဟန်သိရသည်။ ကချင်ပြည့်နယ် အခြေစိုက်ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ အစိုင်ခံစာအရ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များအား ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ကျူးလွှန်တော်ကားခြင်း ပြုခဲ့ကြောင်းနှင့် အထူးသဖြင့် ရုပ်ပြည့်နယ်နှင့် ကချင်ပြည့်နယ်အကြားဒေသရှိ မှုံးကိုမြှုပ်နယ်တွင် အောက်တို့ဘာနောင်းပိုင်းကာလွှာ ဘုရားကျောင်းတာဝိခံဘုန်းတော်ကြီးနှစ်ပါးကိုဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် ရုပ်ပိုင်းညည်းပန်းနှင့်စက်ခဲ့ကြသည်ဟု သိရသည်။

ရရှိပြည့်နယ်အတွင်း အချိန်ကြားမြင်စွာဖြစ်ပွားခဲ့သော လူမျိုးရေးပို့ပို့ကွက်လအတွင်း ကျေးဇူးများကို ပီးမြှုဖျက်ဆီးမှုကျူးလွှန် နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာန၏ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ဖြစ်သော နစက ဟုခေါ်စိုးသည့် နယ်စပ်ဒေသကွက်ယူယော် အာဏာပိုင်များလည်း ပါဝင်ပတ်သက်နေသည်ဟူသော ခိုင်လုံသည် စွဲပွဲချက်များရှိခဲ့သည်။ စွဲနှင့်ကတည်းက ရိုဟင်ဂျာများကို တရားလက်လွှာ ဖမ်းဆီးပြီး ဒေသဆိုင်ရာ ရဲစခန်းများနှင့် နစက စခန်းများအတွင်း ထိန်းသိမ်းထားသည်ဟူသည်။ ခိုင်လုံးသည် အစိုင်ခံစာများ အစိုးအရ အထိန်းသိမ်းခံများကို တာဝန်ရှိပို့ယူများက လုံလောက်သော အစားအစာ၊ သန်ရှင်းသောရေနှင့် အိပ်စက်နားနေခွင့်မပေးခဲ့သဖြင့် အချိမှာ အချုပ်ခန်းအတွင်း၌ပင် သေဆုံးသွားကြသည်ဟု ရရှိပြည့်နယ်အတွင်း အကြမ်းဖက်မူးကြောင်း ခန်းမှုန်းခြေလူဦးရေး၂၂၂၅။ သို့ခြားစီခွဲထားသော စခန်းများတွင်းရှိ များစွာသော ပြည့်တွင်းရွှေ့ပြောင်းခွဲကွဲပွဲသည်။ ဒေရာချေပေးသော ဒေသများတွင် အသက်မေးဝါးကြောင်း ပြည့်ပေးရောက် ချင်းလှုအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပ်စတစ်စုသည် အစိုင်ခံစာများ ဆက်တိုက်ရရှိခဲ့သည်။ ပြည့်ပေးရောက် ချင်းလှုအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပ်စတစ်စုသည် အစိုင်ခံစာများကို ထုတ်ပြန်ကြညာခဲ့သည်။ ယင်းအစိုင်ခံစာတွင် ချင်းပြည့်နယ်တော်ပိုင်းရှိ အစိုးရအာဏာပိုင်များသည် ခရစ်ယာန်မိသားစုများကို ဖြေားယောင်းသိမ်းသွားရှိခဲ့ကြသည်။

ချင်းပြည့်နယ်မြောက်ပိုင်းတွင် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်အများစုအပေါ် တော်ကျင့်မူးများအား သိသိဘာသာဖြေလျှေားပေးကြောင်း အဆိုပါဒေသ အသီးသီး၏ အဆောက်အသွေးများအား သိရရှိခဲ့ပြီး အချို့သား အစိုင်ခံစာများသည် ချင်းပြည့်နယ် တော်ပိုင်းရှိ ပုံစံဘာသာဝင်မဟုတ်သူများကို ပုံစံဘာသာဝင်အဖြစ် ကူးပြောင်းရန်အားပေးခြင်း၊ ဖြေားယောင်းသိမ်းသွားရှိခဲ့ပြီး ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်ဟု အစိုင်ခံစာများ ဆက်တိုက်ရရှိခဲ့သည်။ ပြည့်ပေးရောက် ချင်းလှုအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပ်စတစ်စုသည် အစိုင်ခံစာများကို ထုတ်ပြန်ကြညာခဲ့သည်။ ယင်းအစိုင်ခံစာတွင် ချင်းပြည့်နယ်တော်ပိုင်းရှိ အစိုးရအာဏာပိုင်များသည် ခရစ်ယာန်မိသားစုများကို ဖြေားယောင်းသိမ်းသွားရှိခဲ့ကြသည်။

သိမှသာ င်းတို့၏ ကလေးများအတွက် စားစရာနှင့်အခမဲ့ပညာသင်ကြားရေးကို ရရှိစေမည်ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ယခင်နှစ်များ အတွင်း အတန်းကျောင်းတက်နိုင်ရန် ဘာသာကူးပြောင်းဖို့ ငြင်းဆန်သူများကို စစ်တပ်အတွက် အဓမ္မခိုင်းစေခဲ့အလုပ်သမား သိမဗဟိုတ် အထမ်းသမားများအဖြစ် အသုံးချခဲ့ကြရသည်ဟု သို့သော် ကြုံနှစ်အတွင်း ယင်းကဲ့သို့ ကျင့်သုံးပုံနှင့်ပတ်သက်၍ အစီရင်ခံစာ များမရှိခဲ့ပါ။ ယခင်နှစ်များနှင့်မတူဘဲ ခရစ်ယာနှင့် မူဆလင်ကျောင်းသားများကို ဘုရားတည် ဘုန်းကြီးကျောင်းဆောက် လုပ်ငန်းများတွင် အစိုးရအာဏာပိုင်များက အသုံးချခဲ့သည်ဟူသော အစီရင်ခံစာများ မရရှိခဲ့ပါ။ အစိုးရအာဏာပိုင်များသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်သော ကျောင်းသားများကို င်းတို့၏ ဦးခေါင်းများကို အတင်းအဓမ္မ ကတုံးရိတ်ခိုင်းဖြီး သယ်နှစ်းဝတ်ခိုင်းသည်ဟု အစီရင်ခံစာများအရ သိရပါသည်။ အစိုးရသည် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ နာဂတိုင်းရှင်းသားမျိုးနှင့်ယုဝင်များကိုလည်းရှာဖွေ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဖြစ် ကူးပြောင်းစေရန် တူညီသောနည်းလမ်းများဖြင့် ကျင့်သုံးခဲ့သည်ဟု အစီရင်ခံစာများကဆိုသည်။

အစိုးရသည် ဗုဒ္ဓဘာသာသံယာများအပေါ် ထိန်းချပ်ရန် ဆက်လက်ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ ယခင်နှစ်များနှင့်မတူ ယခုနှစ်တွင် သံယာတော်များကို လူဝေတဲ့လစေခြင်းမပြုခဲ့ပါ။ ကြုံနှစ်အတွင်း သံယာတော်များအား ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းခြင်းမှာ သိသာထင်ရှားစွာ လျော့ကျော်လဲခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာနေသော ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအရ အစိုးရသည် ရာပေါင်းများစွာသော နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများကို ဖော်နှစ်ပါရီ စက်တင်ဘာနှင့် နိုင်ဘာအတွင်း ပြန်လွှတ်ပေးခဲ့ပြီး င်းတို့အထဲတွင် ၂၀၀၇ ခုနှစ် ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေးကြောင့် အကျဉ်းချခဲ့ရသော သံယာအားလုံးနှင့်ပါး ပါဝင်သည်ဟု ဆိုသည်။ ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေးတွင် ဦးဆောင်ပါဝင်ခဲ့သော သံယာတစ်ပါးဖြစ်သော ညီညိုလွှင်ခေါ်ပြီးကိုဖြစ်ရှိတွင် အကျဉ်းထောင်မှ ပြန်လွှတ်ပေးခဲ့ပြီး ဘာသာရေး ဆိုင်ရာ ကိစ္စများထက်နိုင်ငံရေးကိုဖြစ်ပေးခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဒေသနှင့်အတွင်း သူ့ကိုပြန်လည်ဖော်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

ယခင်က ထိုင်းနိုင်ငံတွင် အခြေစိုက်ခဲ့ပြီး ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသော မြန်မာနိုင်ငံရှိ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများကို ကူးလို့ဆောင်ရွက်ရေးအသုံး အောအာပီပါ၏ စစ်တမ်းအရရရှိလှုပ် အကျဉ်းထောင်ထဲတွင် ယခုနှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် သံယာ နှစ်ပါးသာကျွန်ရှိတော့သည်ဟု သိရသည်။ အစိုးရသည် ရှင်ညာကော် သံယာတစ်ပါးကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားခဲ့သည်။ င်းတိုးသံယာကို ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ထေရာဝါဒုဒ္ဓဘာသာသာကျင့်စဉ်နှင့် မကိုက်ညီသော ဘာသာရေးယုံကြည်ချက်ဆိုင်ရာ သင်ကြားပို့ချမှုကြောင့် ထောင်ဒဏ် အနှစ် ၂၀ ချမှတ်ခဲ့သည်။ အာဏာပိုင်များသည် ရဟန်းသံယာတော်များကို အကျဉ်းကျစဉ်ကာလအတွင်း ဥပုသံဆောက်တည်ခြင်း၊ သယ်နှစ်းချခြင်းနှင့် ကတုံးရိတ်ခြင်းတို့ကို ခွင့်မပြုခဲ့ကြောင့် အစီရင်ခံစာများကဆိုသည်။ သံယာတော်များကို ရဟန်းသံယာကျင့်ဝတ်နှင့်အညီ ဆွမ်းစားရသောအချိန်များ၌ ဆွမ်းစားခွင့်မပြုခဲ့ပေါ်။

အာဏာပိုင်များသည် တိုင်းရှင်းသားလူမျိုးနှင့်ယုဝင်ရာအချိန်း လူနည်းစကိုးကွယ်သော ဘာသာများမ ဘာသာဝင်များ၏ ဘာသာရေး ဆိုင်ရာ စောင်းခြင်းများကို ပျက်ဗြားအောင်ပြုခြင်းနှင့် သူ့တို့၏ ဝတ်ပြုရောရာများကို မလေးမစားပြုမှုခြင်းတို့ကို ဆက်လက်ပြုကျင့်ခဲ့သည်။ မတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ အစီရင်ခံစာအရ မြန်မာစစ်တပ် တပ်စီတ်များသည် ချင်းပြည်နယ်အတွင်း ခရစ်ယာနှင့်လျှော့ချုပ်ပြုး အာဏာပိုင်းအကျဉ်းသားများအား အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်းအကျဉ်းသားများကို ဖျော်ဆီးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ထိုအကြမ်းဖက်မှုကြောင့် ရွှေသူရွှေသားများ ထွက်ပြေးပြီးနောက် အသနှင့် ပါဒီယိုဆိုင်ရာပစ္စည်းများကို ခီးယူခဲ့ကြသည်ဟု အစီရင်ခံစာကဆိုသည်။

တရာတ်မျိုးနှင့်ယုဝင်နှင့် အီနှီးယုံကြည်ဝင်များအပါအဝင် နိုင်ငံအနှစ်ရှိ မူဆလင်များသည် ပိမိတို့နေထိုင်ရာမြို့များမှ အခြားနေရာသို့ သွားလာလိုပါက မြို့နယ်အာဏာပိုင်များ၏ ခွင့်ပြုချက်ကို မကြာခဏ ရယူဖို့လိုသည်။ အာဏာပိုင်များသည် ရှိုင်ပြည်နယ်အတွင်း နေထိုင်သော ရိုးဟန်ရှိုင်းမှု အာဏာပိုင်များက ပိုမိုလွှတ်လပ်စွာ ခရီးသွားလာဖို့အတွက် ခွင့်ပြုထားသော်လည်း အကန်အသတ်များကို ရင်ဆိုင်နေရဆဲဖြစ်သည်။ ဥပုသံဆောက်တည်ခြင်း ရန်ကုန်မြို့တွင် နေထိုင်သော ရိုးဟန်ရှိုင်းမှု ရှိုင်ပြည်နယ်အတွင်းသို့ အသွားအပြန်ခဲ့ဗြို့မှု လူဝေးမှုကြီးကြပ်ရေးအရရရှိမှုများထဲမှ ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူဖို့လိုအပ်ပါသည်။

အစိုးရသည် ရိုဟင်ဂျာများကို နိုင်ငံသားဖြစ်မှုအဆင့်တွင်မရှိဟု ငြင်းဆိုခဲ့ခြင်းမှာ ငါးတို့သည် ၁၉၈၂ ခန့်စု နိုင်ငံသားဖြစ်မှု ဥပဒေအရ လိုအပ်ချက်များနှင့် မကိုက်ညီသောကြောင့်ဟုဆိုသည်။ အဆိုပါဥပဒေအရ နိုင်ငံသားဆိုသည်မှာ ပြုတိသျက်လိုနိုင်ချုပ်ရေး မစတင်ခင် ၁၈၂၄ ခန့်မှစ၍ ငါးတို့၏ဘုံးဘွားများသည် ဖြစ်မာနိုင်ငံတွင် နေထိုင်လာခဲ့ကြသူများဖြစ်ရမည်ဟု ဆိုသည်။ ရိုဟင်ဂျာအများစုက ပြုတိသျက်လိုနိုင်ခြင်းကို ခေတ်မတိုင်စီ ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက ထိုနေရာတွင် အခြေခံနေထိုင်လာခဲ့ကြကြောင်း အခိုင်အမာပြောဆိုခဲ့သည်။ ၁၉၈၂ ခန့်ကတည်းက ရိုဟင်ဂျာများကို ဖြစ်မာပြည်တွင် ရှိ တရားမဝင်ဘဲ ဝင်ရောက်နေထိုင်သူများနှင့် နိုင်ငံမူးသူများဟု အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အသိင်းကဲ ရည်ညွှန်းပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ ရိုဟင်ဂျာများသည် နိုင်ငံသားဖြစ်မှုအဆင့်မရှိသောကြောင်း နိုင်ငံပိုင်ကျောင်းများတွင် အခြေခံပညာအထက်တန်းကို သင်ယူခွင့်မရှိခဲ့ပါ။ အာဏာပိုင်များသည် ရရှိပြည်နယ်မှ အခြေခံပညာအထက်တန်းအောင်မြင်ခဲ့သော မူးဆောင်ကျောင်းသားများကို ရရှိပြည်နယ်ပြင်ပရှိ ကောလို့ သို့မဟုတ် တက္ကသိုလ်များသို့ သွားရောက်ကျောင်းတက်ရန် တောင်းခြင်းကို ခွင့်မပြုခဲ့ပေ။ အာဏာပိုင်များသည် အပျိုးသားမှတ်ပုံတင်ကတ်ပြားများ ပိုင်ဆိုင်မူးဆိုသော မူးဆောင်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများ ဘွဲ့ယူရန်ကြိုးစားမှုကို ဆက်လက်ပိုတင်ပေါ်ထားခဲ့သည်။ အဆိုပါ ကျောင်းသားများအား သင်တန်းများကို တက်စေခြင်းနှင့် စာမေးပွဲများကို ပြန်ဆိုခွင့်တို့ကို ခွင့်ပြုခဲ့သော်လည်း အကယ်၍သူတို့သည် တိုင်းတက်ပါးလူနည်းစုမျိုးနယ်ဝင် အဆက်အနှစ်ဖြစ်ကြောင်း မကြေညာပါက ဒီပလိုမာလက်မှတ်များ မရရှိနိုင်ပေ။ ရိုဟင်ဂျာများသည် အရပ်ဘက်ဝန်ထမ်းအလုပ်အကိုင်ရာထူးများကိုလည်း မရရှိနိုင်ပေ။ ရိုဟင်ဂျာစုတွဲ များသည် လက်ထပ်ဖို့အတွက် အစိုးရထံမှ ခွင့်ပြုချက်ရယူရန်လိုအပ်ပြီး တရားဝင်သားသမီးအရေအတွက် ရရှိရန်ကိစ္စကို တားမြစ်ခြင်းနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။ အာဏာပိုင်များသည် ရိုဟင်ဂျာများ၏ ကျွန်းမာရေးတောင်ရောက်မူးရပိုင်ခွင့်ကိုလည်း တင်းကျပ်ထားသည်။ ရရှိပြည်နယ်အတွင်းသို့ အသစ်ရောက်ရှိလာသော မူးဆောင်များကို သတွေ့ဖြေနယ်အတွင်း မြန်မာ့အဆောင်အစုံများ ဝယ်ယူခွင့် သို့မဟုတ် နေထိုင်ခွင့်တို့ကို ခွင့်မပြုပါ။ ထိုပြင် ရရှိပြည်နယ်အတွင်းရှိ ဂျိမ်းနယ်နှင့် တောင်ကုတ်ဖြေနယ်တို့တွင် မူးဆောင်များနေထိုင်ခွင့်ကို အာဏာပိုင်တို့က ကြိုတင်ကာကွယ် တားမြစ်ခဲ့ခဲ့သည်။

ဘာသာရေးလွှာတ်လပ်ခွင့်အပေါ် တင်းကျပ်မှုအချိုက် ဆက်လက်ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ဝတ်ပြုကျောင်းကို ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အဆောင်အသစ်တပ်ဆင်ခြင်း၊ အချို့ဘာသာရေးအဖွဲ့များကို အနေနှင့်အယ်က်ကင်းစွာ ဘာသာရေးအတွက် စုဝေးခွင့်နှင့် အကျဉ်းကျသူ များသည် မိမိတို့ယုံကြည်ကိုကွယ်ရာ ဘာသာအသီးသီးအတွက် လွှာတ်လပ်စွာလေ့ကျင့်နိုင်ခွင့်တို့ကို ဆက်လက်၍တင်းကျပ်ထားခဲ့သည်။ အစိုးရသည် ဘာသာရေးလွှာတ်လပ်ခွင့်အပေါ် တရားဝင်ကန်သတ်ချက်များဖြင့် ထိန်းချုပ်ခဲ့ခဲ့သည်။ ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းများသည် လွှာတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြုခြင်းနှင့် အသင်းဖွဲ့စည်းခြင်းပြုလုပ် တင်းကျပ်ကန်သတ်မူများကိုကြိုတွေ့ကြရသည်။

အစိုးရ၏ ဆင်ဆာတည်းဖြတ်ခြင်းကို ပြည်တွင်း၌ သမ္မတကျမ်း၊ ကိုရန်၊ အခြားသော ခရစ်ယန်နှင့် အစွဲလာမ်ဘာသာဆိုင်ရာ စာပေများထုတ်ဝေခြင်းအပေါ် အစိုးရစိစစ်ရေးက ကန်သတ်ချက်အချိုက် ဆက်လက်ထားရှိခဲ့သည်။ ဝန်ထပ်ဝန်ပိုးအများဆုံး တင်းကျပ်ကန်သတ်မူမှာ တားမြစ်ဆင်ဆာတာစကားလုံး ၁၀၀ ကျွန်းပါရှိသည့် ဝေါဟာရစာရင်း တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ယင်းစကားလုံးများကို ခရစ်ယန်စာပေ သို့မဟုတ် အစွဲလာမ်စာပေတို့တွင် ထည့်သွင်းခွင့်မပြုဘဲ ‘မူရင်းဒေသမူလာသော ဝေါဟာရများ’ဟု သတ်မှတ်က တားမြစ်ထားပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုလှည့်ပုံးဘာသာစာပေတွင် ကြောမြင့်စွာထုံးစွဲနေသည့် ပါ့်ဘာသာစာကားမှ မူဆင်းသက်သည့် ဝေါဟာရများကဲ့သို့ဖြစ်သည်။

ဘာသာရေးဆိုင်ရာပုံနှစ်ထုတ်ဝေခြင်းလုပ်ငန်းများအပြင် ဘာသာရေးဆိုင်ရာတရားပွဲများ အခမ်းအနားများ၊ ပွဲတော်များကို အစိုးရသည် ဆင်ဆာတည်းဖြတ်ခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်မှုများပြုလုပ်ပြီး ဘာသာရေးဆိုင်ရာစုဝေးခွင့်ရာရေးကို အချို့ကြိုးဆိုင်ရာ ပေါ်ပေါ်ပေးပါသည်။ အစွဲလာမ်တရားဟောပြောပြီး မပြုလုပ်ခင်းခွင့် တိုင်းဒေသကြိုးအဆင့်ရှိ အာဏာပိုင်များ ထံမှ စာဖြင့်ရေးသားထားသော ခွင့်ပြုမိန့်ကို ကြိုတင်ရာယူထားဖို့ လိုအပ်သည်ဟု အစိရင်ခံစာများအား သိရသည်။ ဟောပြောပုံချက်များကို ဟောပြောပုံချက်များ မပြုလုပ်ခင်းနှင့် ပြုလုပ်ပြီးနောက် ဥပဒေအရ အင်အားသုံးစွဲကာ ဟောပြောပုံချက်များ၏ သဘောသဘာဝနှင့် ပတ်သက်၍ စစ်ဆေးမေးမြန်းခဲ့သည်။

အချို့သော ခရစ်ယန်ဘာသာရေးကျောင်းများနှင့် သမ္မတကျမ်းစာကျောင်းများသည် အစွဲလာမ်ဘာသာရေးကျောင်းများနှင့်အတူ ဆက်လက်၍ဖွံ့ဖြိုးလှစ်သင်ကြားခဲ့ပါသည်။ အချို့သော ခရစ်ယန်ဘာသာကျောင်းများသည် ခရစ်ယန်ဂိုဏ်းပေါင်း ၁၄ ဂိုဏ်းကို ကိုယ်စုံကြိုးဆိုင်ရာ ခေါ်ယူပါသည်။

ပြဿ၊ မြန်မာနိုင်ငံခရစ်ယာန်ဘုရားရှိခိုးကျောင်း ကောင်စီထံတွင် မှတ်ပုံမတင်ခဲ့ပါ။ သို့သော် ထိုကျောင်းများသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စများကိုအစိုးရ၏အနောင့်အယုက်က်းစွာဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

အာဏာပိုင်များသည် ခရစ်ယာန်ထံးတမ်းစဉ်လာပွဲများကို ဆင်နှဲမည့် လူစုလူဝေးများနှင့် အစွဲလမ်းအားလပ်ရက်ပွဲတော်အတွက် လူစုဝေးခြင်းတို့ကို ဆက်လက်၍၍တင်းကျပ်ကန်သတ်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်ဖြို့ပတ်ပတ်လည်ရှိ ဖြို့သစ်များတွင် မူဆလင်များကို ယေဘုယျအားဖြင့် အဓိကမူဆလင်နေ့ကြီးကိုရေးကာလအတွက်း၌သာ ဝတ်ပြုစုတောင်းခြင်းနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းပေးခြင်းတို့အတွက် စုဝေးခွင့်ပြုခဲ့ ပါသည်။ သတင်းရင်းမြစ်များစွာ၏ အစီရင်ခံစာတွင် ရိုဟင်ဂျာမူဆလင်များသည် လူစုလူဝေးဖြင့် ကျင်းပရသော အိုဒ်ဝတ်ပြုခဲ့တောင်းပွဲကို မကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော နှစ်အတွက်းဖြစ်ဟွားခဲ့သော လူမျှးရေးပဋိပက္ခအပြီးတွင် ဗလီများကို သော့ခတ်၍ပိတ်ထားခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းရွှေပြောင်း ဒုက္ခသည်စခန်းများသည် သန်ရှင်းရေးအခြေအနေကောင်းမွှုမှုမရှိခြင်းကြောင့် အိုဒ်ဝတ်တော် အခမ်းအနားပြုလုပ်ရန် မဖြစ်နိုင်ခဲ့ပါ။ ထို့ပြင် အဓိကရှေးကို ကာကွယ်သော အရေးပေါ်အခြေအနေအမိန့်နှင့်အတူ သတ်မှတ်ထားသော အချင့်အတွက်း အိမ်ပြင်မထွက်ရ အမိန့်များကြောင့်လည်း ရိုင်ပြည်နယ်ရှိ ရွာပေါင်းများစွာတို့တွင် အိုဒ်ဝတ်ပြုခဲ့တောင်း အခမ်းအနားများ မပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါဟူ၍သတင်းရင်းမြစ်များက ဖော်ပြုခဲ့ကြသည်။

အစိုးရသည် လူနည်းစုဘာသာရေးအုပ်စုများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကို ဆက်လက်၍ပြုကြုံခဲ့သည်။ ထိုအုပ်စုများ၏ ပညာရေးအတွက် လူပုံရှားမှုများ၊ ဘာသာတစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းခြင်းနှင့် ခရစ်ယာန်ဘုရားရှိခိုးကျောင်းနှင့် ဗလီများအား မွမ်မံပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် တည်ဆောက်ခြင်းကို တင်းကျပ်ကန်သတ်ထားခဲ့သည်။ လက်တွေတွင်မှ အဆင့်မြင့်ရာထူးများအတွက် ရာထူးတိုးပေးခြင်းကို စစ်ဘက်အမှုထမ်းနှင့် အရပ်ဘက်အမှုထမ်းတို့တွင် ကျင့်ထုံးရာ၌ပုံးပွဲသွားရှိထူးပါသော်လည်း အဆိုပါ ခရစ်ယာန် လက်ဝါးကပ်တိုင်ကြီးများအားလုံးနှင့်ပါးကို ကျော်ကြားသော တောင်ကန်းထံမှုးပေါ်တွင် စိုက်ထူးထားခဲ့ပါသည်။ ယင်းနောက် ဖျက်ဆီးခဲ့ရ ခြင်းဖြစ်သည်။ အင်းစိန်မြှို့နယ်တွင် ဆူးဖို့ရှာဟူလုပ်ဟာမစ်နှင့်ရှိခိုးအလုပ်တိုင်နှင့် ဗလီလောက်အုပ်စုတွင်နေ့ကြောင်းကို အာဏာပိုင်များက ရပ်ဆိုင်းစေခဲ့သည်။ အာဏာပိုင်များက ယင်းပုံးပွဲဆောက်လုပ်ရာတွင် ခွင့်ပြုချက်ထက်ကျော်လွန်သည်ဟု ကြညားပြီး အဆောက်အအုံကို ဖြေချဲခဲ့သည်။ ထိုနောက် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရသည် ဗလီဂေါ်ပက္ခာအုပ်စုများကို ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေကြောင်းအရ တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။ ထင်ရှားသောနေရာများတွင် အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ရန် လုပ်ရှိလုပ်စဉ်အတိုင်း ခွင့်ပြုမြို့နယ်တောင်းရာတွင် ကြန်ကြားများနှင့် ခွင့်ပြုရန် ငြင်းဆန်ခြင်းများ ကြံ့တွေကြံ့ရသည်။ ခွင့်ပြုမြို့နယ်လုပ်ကာစား အာဏာပိုင်များ၏ ခွင့်ပြုမြို့နယ်ကို ပြန်လည်ရပ်သိမ်းမှ ဖြစ်လာနိုင်သည်ဟု အစီရင်ခံစာအရ သိရသည်။

မူဆလင်များသည် ငြင်းတို့၏ ပလီများကို အသစ်ဆောက်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ရှိနေပြီးသားပလီများကို ပြင်ဆင်ခြင်းပြုလိပ်ပါက ခွင့်ပြုမြို့နယ်တောင်းခံရာတွင် အလွန်အလွန်ခေါ်ခဲ့သော ကိစ္စတစ်ခုအဖြစ် ဆက်ရှိနေပါသည်။ သို့သော်လည်း အချို့ပလီများရှိ အဆောက်အအုံ အတွက်းပိုင်းဆိုင်ရာ ပြင်ဆင်မွမ်းမြှုပ်ငြုံးလုပ်ငန်းကိုမှု ခွင့်ပြုပေးခဲ့ပါသည်။ မွန်ပြည်နယ် ဖော်လျှိုင်ဖြို့၊ ရိုင်ပြည်နယ် စစ်တွေမြို့နယ် အော်အော်အသစ်ဆောက်လုပ်ရန် သမိုင်းဝင် ပလီများကို အာဏာပိုင်များက ပုံမှန်ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခွင့်မပေးခြင်းကြောင့် ငြင်းပလီများသည် ဆက်လက်၍သို့ယုံယွင်းနေပါသည်။ ရန်ကုန်ပြည်နယ်မြို့နယ်တွင် ပလီများနှင့် ဘာသာရေးစာသင်ကျောင်းများကို ဆောက်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြပ်မွမ်းမြှုပ်ငြုံးလုပ်ငန်းအပေါ် တင်းကျပ်ကန်သတ်မှုများထားရှိခဲ့ပါသည်။ အစွဲလမ်းဘာသာရေးဆိုင်ရာအသင်းတစ်ခု၏ ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦး၏အဆိုအရပ်ပူးမြှုပ်စွာတို့သော ရေးဟောင်းမူဆလင်သီး၏မြေနေရာတစ်ခုအဖြစ်လေ့ရှိခဲ့ပါသည်။

ရန်ကုန်မြှို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက ရန်ကုန်မြှို့ရှိ ပလီတစ်ခု၏ ခေါင်မှုးပြင်ဆင်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရပ်ဆိုင်းထားရန် အတင်းအကျပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးနောက် ယင်းကိစ္စသည် အငြင်းပွားစရာတစ်ခုဖြစ်လေခဲ့သည်။ ဖြော်တွင် ကျင်းပခဲ့သော ရွှေးကောက်ပွဲများ

အတွက် မူဆလင်အသိင်းအဝန်းက ဒေသခိုင်ရာရှိ အရေးပါသော နိုင်ငံရေးသမားများကို အားပေးထောက်ခဲ့ခြုံနောက် ထိနိုင်ငံရေးသမားများသည် ပလိပ်ပြင်မွမ်းမဲ့ခြင်းစီမံကိန်းကို လုပ်ကိုင်ဖို့စွဲခြင်းပြုခဲ့သည်ဟု စွမ်စွဲခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာအသိင်းအဝိုင်းက နေပြည်တော်ရှိပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ထဲသို့ သန်ကျွေစွဲပွဲစွဲထားသော စာတစ်စောင်ကို ပေးပို့ခဲ့ခြုံနောက် အာဏာပိုင်များသည် အထက်ပါခွင့်ပြုစိန်ကို ရုပ်သိမ်းခဲ့သည်။ ဤနှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ရန်ကုန်မြို့ရှိ အာဏာပိုင်များသည် ခေါင်မိုးပြင်ဆင်ဆောက်လုပ်ခြင်းကို ခွင့်ပြုမိန့် ပေးခဲ့ခြုံ၊ ခေါင်မိုးအသစ်တစ်ခုကို ပလိုဘွင်းမိုးခဲ့ပါသည်။

အစိုးရသည် ပုဂ္ဂိုလ်ဘာသာပေသင်ယူသူများကို ပွင့်လင်းစွာတောက်ပံ့ပေးခဲ့ပြီ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဘာသာပေသင်ယူသူများအတွက် လေလာဆည်းပါရန်ကြီးမားသော တက္ကသိုလ်များကို တည်ဆောက်ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ဘာသာအပ်စ်များသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ဘုရားအသစ်တည်ခြင်းများနှင့် ဘုန်းကြီးကော်များအသစ်တည်ဆောက်ခြင်း သိမဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်ဘာသာဝင်များ၏ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ခန်းမဆောင်များတည်ဆောက်ခြင်းတို့အတွက် ခွင့်ပြုမိန့်ရယူရာတွင် ခက်ခဲမှုများမရှိပါ။

အစိုးရသည် ရိုဟင်ဂျာမလွှဲ၍ဘာသာရေးအပိုမ်စာတော်သီးရှိ အဖွဲ့ဝ်များကို အခြားနိုင်ငံများတွင်ရှိသော ဘာသာပါင်းစုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သူများနှင့် ဆက်သွယ်ရေးကို ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ထိုပြင် ဘာသာရေးဆိုင်ရာကိစ္စများအတွက် ပြည်ပသို့ ခရီးသွားခြင်းကိုလည်း ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ အစိုးရသည် ဤနှစ်အတွင်း အစွဲလမ်ဘာသာဝင်များ၏ ဟာဂျာဘုရားဖူးခေါ်စဉ်အတွက် သို့မဟုတ် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၏ အီနိုယ်ရှိ ဗုဒ္ဓဂါယာဘုရားဖူးခေါ်စဉ်အတွက် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်လျောက်ထားရာတွင် ဝန်ထပ်ဝန်းကျင် ကြန်ကြောမရှိစေရန် မြန်ဆန်စွာ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များကို ထုတ်ပေးခဲ့သည်။ ဤနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံပုံ ရိုဟင်ဂျာမဟုတ်သူ မူဆလင် ၅,၀၀၀ ခန့်သည် ဟာဂျာဘုရားဖူး ပွဲတော်တွင် ပါဝင်ဆင်နှဲခဲ့ကြသည်။ အစိုးရသည် ဘုရားဖူး ၃၅၀ ဦးအတွက် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များကို မြန်ဆန်ချေမွေ့စွာထုတ်ပေးခဲ့ပြီး ခရီးသွားလာမှုအတွက် အစီအစဉ်အချိုက် လွှာယ်ကူးစေရန် အကူအညီပေးခဲ့ပါသည်။ အစိုးရသည် ဗုဒ္ဓဂါယာဘုရားဖူးခရီးသွားလာမှုမည် တစ်သိုးပုဂ္ဂလနိုင်ငံသား ၂,၀၀၀ ကျော်အတွက် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များကို မြန်ဆန်ချေမွေ့ စွာထုတ်ပေးခဲ့ပြီး ခရီးသွားလာမှုအတွက် အစီအစဉ်အချိုက် လွှာယ်ကူးစေရန် အကူအညီပေးခဲ့ပါသည်။

သံယူမဟာနာယကအဖွဲ့နှင့် သာသနရေးဝန်ကြီးဌာနတို့သည် သံယူများအပေါ်တွင် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဖော်ထုတ်ပြေဆိုခြင်း ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှုနှင့် အသင်းအပင်အဖွဲ့စည်းခွင့်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှုတို့အတွက် အထူးတင်းကျပ်ကန့်သတ်မှုများကို ချမှတ်ပေးထားသည်။ သံယူတော်များကို နိုင်ငံရေးနှင့်ပတ်သက်သော တရားဟောပြောခြင်းမပြုလပ်ရန် တားမြစ်ထားသည်။ သံယူမဟာနာယကနှင့် သာသနရေးဝန်ကြီးဌာနတို့သည် နိုင်ငံရေးအယူအဆများကို ထင်ဟပ်စေသော ဘာသာရေးဆိုင်ရာ တရားဟောပွဲများကို မကြာခဏအဖွဲ့ခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်းထန်စွာ ဝေဖန်ပြေကြေားခြင်းတို့ကို ပြုလပ်ခဲ့သည်။ သံယူမဟာနာယကအဖွဲ့သည် သာစုပ္ပါယတ္ထဘုးတော်ကြီးကျောင်းဆရာတော် ဖြစ်သည့် ရွှေညာဝါဆရာတော်ကို ငင်း၏ ကျောင်းမှ ဖေဖော်ဝါရီတွင် ထွက်ခွာသွားစေခဲ့သည်။ ထိုသို့ အင်အားသုံး၍နှင့်ထုတ်ခဲ့ခြင်းမှာ ရွှေညာဝါဆရာတော်သည် နိုင်ငံရေးလုပ်ရားမှုများကို ပြုလပ်ခဲ့ခြင်းအတွက်ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ယင်းလုပ်ရားမှုများထဲတွင် ၂၀၁၁ ခုနှစ်က အမျိုးသား ဒီမိုကရေစိအဖွဲ့ချုပ်ပါတီ၏ ရုံးချုပ်တွင်ပြေကြားခဲ့သော မိန့်ခွဲနှင့်တစ်ခုလည်း ပါဝင်သည်။ သံယူမဟာနာယကအဖွဲ့က ရွှေညာဝါဆရာတော်ကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်း တရားဟောခွင့်ကို ပိတ်ပင်ထားခဲ့ခါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော ရွှေညာဝါဆရာတော်၏ ဟောကြားခဲ့သော တရားများသည် ဘာသာရေးနှင့်မပတ်သက်သော နိုင်ငံရေးအတွက် ဟောပြောချက်များဖြစ်နေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ჭირდებულს ამ მოვალეობას შეუძლია განვითაროს და მოვალეობა გადაიქცოს. მაგრამ ამ მოვალეობას შეუძლია გადაიქცოს და მოვალეობა გადაიქცოს.

စေတိပုထိုးများကို တည်ဆောက်သည့်လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ရွှေသက်နှီးကပ်လူဖွံ့ဖို့တွင် ပြည်သူများ လုပ်အားဒါနပြုစေပြီးလျှင် လုပ်အားသမပေးဘဲခိုင်းစေခဲ့ကြပုထိုးကိုလိုလားစွာပြုလုပ်နေကြသည်ဟုထင်ရေစေရန် မကြာခဏဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။

အနိုင်ရသည် မူဆလင်များကို စစ်တပ်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်းတွင် စိတ်ပျက်လက်ပျက် ဖြစ်စေရန်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ခရစ်ယာန် သို့မဟုတ် အစွဲလှမ်ဘာသာဝင်စစ်တပ်အရရှိရှိများ မော်မှန်းသော ပိုလ်များအသင့်ရာထူးတို့မြင့်ခြင်းကိစ္စတွင် ငင်းတို့၏ အထက်အရာရှိများက ငင်းတို့ကို ပုံစွဲဘာသာဝင်များအဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းစေသည်။ အချို့သော မူဆလင်များသည် စစ်တပ်သို့ ဝင်ရောက်ရာတွင် ငင်းတို့၏လျှောက်လွှာတွင် ကိုကွယ်ရာဘာသာမှာ ပုံစွဲဘာသာဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြခြင်းဖြင့် ပုံစွဲဘာသာဝင်အဖြစ် ကူးပြောင်းရန်မလိုအပ်တော့ပါဟု အစီရင်ခံစာအရ သိရသည်။

အနိုင်ရသည် ဘာသာအသီးသီး၏ ယုံကြည်ကိုကွယ်မှုဆိုင်ရာ တွေ့ဆုံးနေ့နှင့်ပုဂ္ဂိုလ်လက်၍ ကမကထပြကျင်းပပေးခဲ့သည်။ အဆိုပါနေ့နေ့နှင့်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်ရေးနှင့်မပတ်သက်သော ပရဟိတလုပ်ငန်းများစွာကို ဆောင်ရွက်နေသည် ယုံကြည်ကိုကွယ်မှုအသီးသီးပါဝင်သောအပ်စုမှ ပုံစွဲဘာသာဝင်၊ မူဆလင်၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်နှင့် ဟန္တာဘာသာဝင်ကိုယ်စားလှယ်များက ပါဝင်နေ့နေ့နှင့်ပုဂ္ဂိုလ်လက်၍ အနိုင်ရသည်။ ရန်ကုန်အနိုင်ရှုံးရှုံးရရှိပြည်နယ်ရှိုးခုံကြပြသာအပေါ် တုပြန်ဆောင်ရွက်ချက်နှင့် ရန်ကုန်မြိုအတွင်းသို့ အကြမ်းဖက်ပို့ပက္ခများ ကူးစက်မလာစေရန် တားသီးကာကွယ်ဖို့အတွက် အဆိုပါကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တိုင်ပင်နေ့နေ့နှင့်ပုဂ္ဂိုလ်လက်၍ အနိုင်ရသည်။ အနိုင်ရသည် စက်တင်ဘာတွင် မြန်မာနိုင်အတွင်းရှိုးယုံကြည်ကိုကွယ်ရာဘာသာပေါင်းစုံအဖွဲ့ကိုပြို့ချမ်းရေးအလိုက္ခဏ္ဍာဖွံ့ဖြည့်ရန်အတွက် ထောက်ခံချက်ပေးခဲ့ပါသည်။

အပိုင်း(၃) လူအဖွဲ့အစည်းအတွင်းဘာသာရေးလွှာတ်လပ်ခွင့်ကိုလေးစားလိုက်နာခြင်းအဆင့်

ဘာသာရေးဆိုင်ရာတွဲဖက်အဖွဲ့ ယုံကြည်မှု သို့မဟုတ် ကိုကွယ်မှုအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ လူအဖွဲ့အစည်းအတွင်း ကျူးလွန်စေကားခြင်း သို့မဟုတ် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းတို့ရှိခဲ့ကြော်းကိုဖော်ပြသော အစီရင်ခံစာများရှိခဲ့ပါသည်။ ပုံစွဲဘာသာဝင်များကိုပို၍ အခွင့်အရေးပေးသော ဆက်ဆံရေးရှိခြင်းနှင့် အရာရတောင်ပိုင်းမျိုးနှင့်ရွယ်စုံဝင်များဖြစ်သော ရိုဟင်ကျေမူဆလင်များကို နေရာအနဲ့တွင် တစ်ဖက်သက်အာယာတတား၍ ဆက်ဆံခြင်းတို့သည် ပုံစွဲဘာသာဝင်လူများစုံနှင့် ခရစ်ယာန်၊ မူဆလင်လူနည်းစုံတို့အကြားရှိုးရှိမှုမှု၏အတွက် အိမ်အမြစ်များဖြစ်ပါသည်။ ရရှိပြည်နယ်အတွင်းရှိုးရှိမူဆလင်များ၊ အထူးသြားဖြင့် ရိုဟင်ကျေလူနည်းစုံသည် တရားဥပဒေဆိုင်ရာ၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ၊ ပညာရေးဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာခွဲခြားဆက်ဆံမှုပုံစံအဖျိုးဖျိုးကို ဆိုးရွားစွာကြပြုတွေ့နေကြပါသည်။ ဥပမာ - ပုံစွဲဘာသာဝင်ရရှိပြည်များအချို့သည် ရရှိပြည်နယ်နှင့် ကရင်ပြည်နယ်တို့တွင်ရှိုးရှိသော မူဆလင်ပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား သပိတ်မောက်ရန်တိုက်တွေ့်နှင့်အသည်ဟု အစီရင်ခံစာများကဆိုပါသည်။

ရရှိပြည်နယ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော အောက်တိုဘာအကြမ်းဖက် ပို့ပက္ခများကျေမူဆလင်မဟုတ်သော တိုင်းရင်းသားမျိုးနှင့်စုံစုံအဖြစ် တရားဝင်သတ်မှတ်ခံစားရသည့် ကမန်မူဆလင်များတို့ ပုံနှိပ်ထိခိုက်စေခဲ့သည်။ နောက်ဆက်တွဲရလဒ်အဖြစ် ကမန်မူဆလင်ဦးရေ ၃,၀၀၀ ခန့်မှာ ထိခိုက်ခဲ့ကြရသည်။ ရရှိပြည်နယ်အတွင်းရှိုးရှိမတူနှင့် ဆက်နွယ်၍ ကရင်ပြည်နယ်တွင် အောက်တိုဘာ၌ ပလိုသုံးလုံးအတွင်းသို့ လက်ပစ်ပုံးများပစ်သွင့်ခြင်းခံရပြီး အသေးစား ပျက်စီးမှုဖြစ်ခဲ့သည်။ ကရင်ပြည်နယ်မြို့တော်ဘားအတွင်း မူဆလင်ဆန်ကြပ်ရေးလက်ကမ်းစာစောင်များကို ဖြန့်ဝေခဲ့ပြီး မူဆလင်မဟုတ်သေားမှုနှင့် ရောင်းရှုံးရေးမှုများအတွက် အောက်တို့ကို ပုံနှိပ်စုံစုံအတွက် လက်မခြင်းဟု အတိအကျ အမျိုးအစားခွဲခြားဖို့ရာ ခက်ခဲပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မျိုးနှင့်ရွယ်စုံနှင့် ဘာသာရေးသည် ဖြေရှင်းရှုံးမရနိုင်သော ဆက်စပ်မှုအဖြစ် မကြာခဏဆိုသလို တွေ့ရှိရသည်။

ရရှိပြည်နယ် အနောက်မြောက်ပိုင်း၌ ဒေသတွင် ဆူဗုအကြမ်းဖက်ပို့ပက္ခများပြီးနောက် အောက်တိုဘာအတွင်း၌ပင် ရန်ကုန်မြို့တို့ ထောင်ပေါင်းများစွာသော ပုံစွဲဘာသာရဟန်းတော်များသည် အစွဲလှမ်နိုင်းများပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ (အိုအိုင်စီး)၏ ရုံးခန်းတစ်ခုဖွင့်လှစ်မည့်အစဉ်ကို ကန်ကွက်သောအားဖြင့် ချို့တက်ဆန္ဒပြုခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ ရဟန်းတော်များ ဆန္ဒပြု့နှင့်အကြားတွင် နိုင်ငံတော်သမဂ္ဂတွေက “ပြည်သူလူထု၏ ဆန္ဒအရ” အိုအိုင်စီးရုံးကို မြန်မာနိုင်းအတွင်း ဖွင့်ခွင့်မပြုတော့ပါဘူးကြည်းခဲ့သည်။

ဂျိုးဆန့်ကျင်ရေး အပြုအမှုများရှိကြောင်း အစီရင်ခံမှုများတော့ မရှိပါ။

အပိုင်း(၄) အမေရිကန်အစီးရတ်ပေါ်လစီ

အမေရိကန်အစိုးရသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ လွှတ်လပ်ခွင့်ကို တိုးတက်လာစေရန် လူမှုအဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၏ အဆက်အသွယ် နှင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဘာသာရေးဆိုင်ရာလွှတ်လပ်ခွင့်အတွက် ဆွဲးနွေးဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများအတွက် မြန်မာနိုင်းအစိုးရနှင့် ဆောင်ရွက်မှုကို တိုးမြှင့်ပေးခဲ့သည်။ အမေရိကန်သမွတ်တစ်ဦးအနေနှင့် ပထမိုးဆုံးလည်ပတ်မြှုဖြစ်သော သမွတ်အိုဘားမှား၏ နိုင်ဘာ အတွင်း မြန်မာနိုင်းသို့ အလည်အပတ်ခေါ်စဉ်က ဘာသာရေးလွှတ်လပ်ခွင့်သည် အခြေခံလိုအပ်ချက်တစ်ချဖြစ်ပြီး အမျိုးသားပြန်လည် သင့်မြတ်ရေးအတွက် အလွန်အရေးပါသော အပိုင်းတစ်ခုလည်းဖြစ်ကြောင်းကို အသေးစိတ်မီးမောင်းထိုပြခဲ့သည်။ လက်ထောက်နိုင်းခြားရေး ဝန်ကြီး၊ လူအခွင့်အရေး၊ ဒီမိုကရေစိနှင့် အလုပ်သမားရေးရာ ခုလက်ထောက်နိုင်းခြားရေးဝန်ကြီး၊ သမွတ်၏ အထူးလက်ထောက်အရာရှိ၊ အမျိုးသားလုပ်ခြုံရေးဌာန၏ နိုင်းတကာရေးရာနှင့် လူအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အကြီးတန်းဆွဲ့ကြေးရေးမှူး၊ အပါအဝင် အမေရိကန်အစိုးရ အရာရှိကြီးမှား၊ မြန်မာနိုင်းဆိုင်ရာ အထူးကိုယ်စားလှယ်နှင့် ညို့နိုင်းဆောင်ရွက်ရေးမှူးနှင့် မူဆလင်နိုင်းများ၏ အထူးကိုယ်စားလှယ် များသည် ငါးတို့မြန်မာနိုင်းခေါ်စဉ်များအတွင်း အမေရိကန်နိုင်း၏ မြန်မာနိုင်းဘာသာရေးဆိုင်ရာ လွှတ်လပ်ခွင့်အပေါ် စိုးခိုးမှုကင်းဖြစ်နေခြင်းအကြောင်းများကိုပင် တင်ပြဆွဲးခဲ့ကြပါသည်။

သံရုံးအရာရှိများသည် ဘာသာရေးဝန်ကြီး၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလနိုင်သားများ၊ ပညာရှင်များနှင့် အစိုးရအခြားကိုယ်စားလှယ်များ၊ အပါအဝင် အစိုးရအဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများနှင့်အတူ ဘာသာရေးဆိုင်ရာလွှတ်လပ်ခွင့်တိုးပေးရန် အရေးကြီးပုံကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ သံအမတ်ပါဝင်သော သံရုံးကိုယ်စားလှယ်များသည် မုဒ္ဒဘာသာ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ရခိုင်ယာန်ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ဂျျေးဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ မူဆလင်ဘာသာရေးဆိုင်ရာအပ်စုများ၊ လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကျိုးစာသင် ကျောင်းများ၊ ကျောင်းဆရာများ၊ အခြားဘာသာရေးချက်ဆက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အင်နှုန်းအပ်စုများကို ထပ်ခါတာလဲလဲ တွေ့ဖို့ပါသည်။ အစိုးရသည် သံရုံးအရာရှိများအား လူအခွင့်အရေးများနှင့် ဘာသာရေးလွှတ်လပ်ခွင့်အကြောင်းများကို ဆွေးနွေးရန်အတွက် တိုင်းရင်းသားများ နေထိုင်ရာ ပြည်နယ်များသို့ ခရီးသွားလာခွင့်ပေးခဲ့ပါသည်။ သံအမတ်သည် ဆက်လက်၍ဖြစ်ဖွံ့ဖြိုးနေသော ပဋိပက္ခအခြေအနေကို အကဲဖြတ် လေ့လာရန်နှင့် အမေရိကန်၏ စိုးရိမ်မက်င်းဖြစ်ရမှုကိုဖော်ပြန် ရခိုင်ပြည်နယ်သို့ သုံးကြိမ်တိုင် သွားရောက်ခဲ့ပြီး ဒုက္ခပြသာနာအပေါ် သံတမန်အသိင်းအပိုင်း၏တုပ်နှုန်းအောင် စည်းရုံးလုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

အမေရိကန်သံရုံသည် နိုင်ငံအတွင်း၌ ဘာသာရေးလွတ်လပ်ခွင့်များကို ချို့ဖောက်ကြုံးလွန်နေခြင်းအကြောင်းကို ဖော်ပြသော အမေရိကန်အစီးရှင်င့် အင်နှုဂ္ဂအိုတို့၏ ထုတ်ပြန်ကြသာချက်များနှင့် အစီရင်ခံစာများကို ပုံမှန်ဖြန့်ချိခဲ့သည်။ ထိုပြင် သံရုံသည် ဘာသာရေး ဆိုင်ရာလွတ်လပ်ခွင့်နှင့် သည်းခံနိုင်မှုအတွက် ပညာပေးအစီအစဉ်များကို ယုံကြည်ကိုကွုယ်ရောကို အခြေခံသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် စပ်တူပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။